

Den sista måltiden (citat)

När vi granskar skildringarna av den sista måltiden gör vi det för att upptäcka vilka slutsatser vi kan dra huruvida det är en påskalammsmåltid eller en vanlig måltid som äts kvällen före påskalammsmåltiden. Man behöver förstå att påskalammsmåltidsceremonin, som kallas seder var en strikt föreskriven ceremoni. Den var omfattande och tog sin början med att Gud kallar Abraham och sedan följer man Guds handlande genom skriftläsning, sånger och böner till folket är befriat från Egypten och lagen given på Sinai berg. Sedern kunde ta åtskilliga timmar och avslutades ofta först mot midnatt. Det var den högtidligaste måltidssituationen under hela året.

Jag har plockat ut alla textavsnitt från de fyra evangelierna och presenterar dem enligt evangeliernas ordning

Matteus

20. När det nu hade blivit afton, lade han sig till bords med de tolv.
21. Och medan de åto, sade han: »Sannerligen säger jag eder: En av eder skall förråda mig.»

Om de höll på med att gå igenom Sedern, skulle det vara ytterst konstigt om Jesus plötsligt skulle börja tala om något helt annat mitt i denna.

22. Då blevo de mycket bedrövade och begynte fråga honom, var efter annan: »Icke är det väl jag, Herre?»
23. Då svarade han och sade: »Den som jämte mig nu doppade handen i fatet, han skall förråda mig.
24. Människosonen skall gå bort, såsom det är skrivet om honom; men ve den människa genom vilken Människosonen bliver förrådd! Det hade varit bättre för den människan, om hon icke hade blivit född.»
25. Judas, han som förrådde honom, tog då till orda och frågade: »Rabbi, icke är det väl jag?» Han svarade honom: »Du har själv sagt det.»

Skulle det här påståendet ha kommit mitt under en seder skulle nog förvånningen ha varit total också av den orsaken att han mitt i ceremonin börjar tala om något helt annat. Men allt tyder här på att de inte var mitt i någon föreskriven ceremoni, utan helt enkelt äter en måltid tillsammans och har ett fritt samtal.

26. Medan de nu åto, tog Jesus ett bröd och välsignade det och bröt det och gav åt lärjungarna och sade: »Tagen och äten; detta är min lekamen.»
27. Och han tog en kalk och tackade Gud och gav åt dem och sade: »Dricken härav alla;
28. ty detta är mitt blod, förbundsblodet, som varder utgjutet för

många till syndernas förlåtelse.

29. Och jag säger eder: Härefter skall jag icke mer dricka av det som kommer från vinträd, förrän på den dag då jag dricker det nytt med eder i min Faders rike.»

Skulle de redan ha firat sedern där det var strikt förekrivet att alla måste dricka fyra bägare (utspätt) vin så skulle det här inte haft någon nämnvärd betydelse. Då skulle lärjungarna ha förstått att: "jaha - han dricker väl vatten till maten då, som vi oftast gör". Det skulle inte ha varit något att notera. Men, om det här var kvällen före sedern, före påskalammsmåltiden, skulle det ha varit en tydlig upprepning av att han faktiskt inte tänkte fira påskalammsmåltiden med dem nästa kväll, ja aldrig mer! (förrän i Guds rike) Sprängstoff!

30. När de sedan hade sjungit lovsången, gingo de ut till Oljeberget.

Markus

17. När det sedan hade blivit afton, kom han dit med de tolv.
18. Och medan de lågo till bords och åto, sade Jesus: »Sannerligen säger jag eder: En av eder skall förråda mig, 'den som äter med mig'.»
19. Då begynte de bedrövas och fråga honom, den ene efter den andre:
»Icke är det väl jag?»
20. Och han sade till dem: »Det är en av de tolv, den som jämte mig doppar i fatet.
21. Ja, Människosonen skall gå bort, såsom det är skrivet om honom; men ve den människa genom vilken Människosonen bliver förrådd! Det hade varit bättre för den människan, om hon icke hade blivit född.»

Se kommentarerna för Matteus

22. Medan de nu åto, tog han ett bröd och välsignade det och bröt det och gav åt dem och sade: »Tagen detta; detta är min lekamen.»
23. Och han tog en kalk och tackade Gud ock gav åt dem; och de drucko alla därav.
24. Och han sade till dem: »Detta är mitt blod, förbundsblodet, som varder utgjutet för många.
25. Sannerligen säger jag eder: Jag skall icke mer dricka av det som kommer från vinträd, förrän på den dag då jag dricker det nytt i Guds rike.»
26. När de sedan hade sjungit lovsången, gingo de ut till Oljeberget.

Se kommentarerna för Matteus

Lukas

14. Och när stunden var inne, lade han sig till bords, och apostlarna med honom.
15. Och han sade till dem: »Jag har högeligen åstundat att äta detta påskalamm med eder, förrän mitt lidande begynner;

Uttrycket "att äta detta påskalamm med er är synonymt med att "fira denna påsk med er"

16. ty jag säger eder att jag icke mer skall fira denna högtid, förrän den kommer till fullbordan i Guds rike.»

Den här översättningen är gjort utifrån att det är en påskalammsmåltid på gång. "Ty" finns ju inte i grundtexten. Man kan lika gärna sätta dit ett "men". Då förändras betydelsen till att Jesus skulle så vilja fira den ännu en gång, men han kan inte - han ska själv bli påskalamm i år...

17. Och han lät giva sig en kalk och tackade Gud och sade: »Tagen detta och delen eder emellan;
18. ty jag säger eder att jag härefter icke, förrän Guds rike kommer, skall dricka av det som kommer från vinträd.»

Se kommentarer i Matteus v. 26-29

19. Sedan tog han ett bröd och tackade Gud och bröt det och gav åt dem och sade: »Detta är min lekamen, som varder utgiven för eder. Gören detta till min åminnelse.»
20. Sammalunda tog han ock kalken, efter måltiden, och sade: »Denna kalk är det nya förbundet, i mitt blod, som varder utgjutet för eder.
21. Men se, den som förråder mig, hans hand är med mig på bordet.
22. Ty Människosonen skall gå bort, såsom förut är bestämt; men ve den människa genom vilken han bliver förrådd!»
23. Och de begynte tala med varandra om vilken av dem det väl kunde vara som skulle göra detta.

Här igen är det tydligt att de inte följer någon påskalammsmåltidsceremoni (seder). De talar fritt om olika saker hela tiden

24. En tvist uppstod ock mellan dem om vilken av dem som skulle räknas för den störste.
25. Då sade han till dem: »Konungarna uppträda mot sina folk såsom härskare, och de som hava myndighet över folken låta kalla sig 'nådige herrar'.
26. Men så är det icke med eder; utan den som är störst bland eder, han vare såsom den yngste, och den som är den förnämste, han vare såsom en tjänare.
27. Ty vilken är större: den som ligger till bords eller den som tjänar? Är det icke den som ligger till bords? Och likväl är jag här ibland eder såsom en tjänare. --

28. Men I ären de som hava förblivit hos mig i mina prövningar;
29. och såsom min Fader har överlåtit konungslig makt åt mig, så överlåter jag likadan makt åt eder,
30. så att I skolen få äta och dricka vid mitt bord i mitt rike och sitta på troner såsom domare över Israels tolv släkter.

31. Simon, Simon! Se, Satan har begärt att få eder i sitt våld, för att kunna sålla eder såsom vete;
32. men jag har bett för dig, att din tro icke må bliva om intet. Och när du en gång har omvänt dig, så styrk dina bröder.»

33. Då sade han till honom: »Herre, jag är redo att med dig både gå i fängelse och gå i döden.»
34. Men han svarade: »Jag säger dig, Petrus: I dag skall icke hanen gala, förrän du tre gånger har förnekat mig och sagt att du icke känner mig.»

35. Ytterligare sade han till dem: »När jag sände eder åstad utan penningpung, utan ränsel, utan skor, icke fattades eder då något?» De svarade: »Intet.»
36. Då sade han till dem: »Nu åter må den som har en penningpung taga den med sig, och den som har en ränsel, han göre sammalunda; och den som icke har något svärd, han sälje sin mantel och köpe sig ett sådant.
37. Ty jag säger eder att på mig måste fullbordas detta skriftens ord: 'Han blev räknad bland ogärningsmän'. Ja, det som är förutsagt om mig, det går nu i fullbordan»
38. Då sade de: »Herre, se här äro två svärd.» Han svarade dem: »Det är nog.»

Här igen är det tydligt att de inte följer någon påskalammsmåltidsceremoni (seder). De talar fritt om olika saker hela tiden

39. Och han gick ut och begav sig till Oljeberget, såsom hans sed var; och hans lärjungar följde honom.
40. Men när han hade kommit till platsen, sade han till dem: »Bedjen

Johannes

2. De höllo nu aftonmåltid, och djävulen hade redan ingivit Judas Iskariot, Simons son, i hjärtat att förråda Jesus.

Här talas det också helt enkelt om en aftonmåltid, inte en påskalammsmåltid

3. Och Jesus visste att Fadern hade givit allt i hans händer, och att han hade gått ut från Gud och skulle gå till Gud.
4. Men han stod upp från måltiden och lade av sig överklädnaden och tog en linneduk och band den om sig.
5. Sedan slog han vatten i ett bäcken och begynte två lärjungarnas fötter och torkade dem med linneduken som han hade bundit om sig.

Till Sedern, den högtidligaste och heligaste måltiden på året, kom man inte smutsig. Till sedern hör det mellan de olika ceremonierna ceremoniella handtvagningar. Men här gör Jesus något helt annat. Förvåningen skulle mer ha gällt varför Jesus helt avviker från Sedern och börjar tvätta fötter som redan är rena om det var påskalammsmåltiden de håller på med. Men någon sådan förvåning syns det inget spår av. Endast för handlingen som sådan, att Han - mästaren - skall tvätta deras smutsiga fötter.

6. Så kom han till Simon Petrus. Denne sade då till honom: »Herre, skulle du två mina fötter?»
7. Jesus svarade och sade till honom: »Vad jag gör förstår du icke nu, men framdeles skall du fatta det.»
8. Petrus sade till honom: »Aldrig någonsin skall du två mina fötter!» Jesus svarade honom: »Om jag icke två dig, så har du ingen del med mig.»
9. Då sade Simon Petrus till honom: »Herre, icke allenast mina fötter, utan ock händer och huvud!»
10. Jesus svarade honom: »Den som är helt tvagen, han behöver allenast två fötterna; han är ju i övrigt hel och hållen ren. Så ären ock I rena -- dock icke alla.»
11. Han visste nämligen vem det var som skulle förråda honom; därför sade han att de icke alla voro rena.
12. Sedan han nu hade tvagit deras fötter och tagit på sig överklädnaden och åter lagt sig ned vid bordet, sade han till dem:
»Förstån I vad jag har gjort med eder?

Här igen är det tydligt att Jesus inte infört några nya bruk till Sedern, utan endast gett dem ett allmänt exempel att tjäna. Jesus återgår inte nu till att fortsätta någon ceremoni, utan till att förklara vad han gjort. Inget av det här har med firningen av påskalammsritualen att göra.

13. I kallen mig 'Mästare' och 'Herre', och I säger rätt, ty jag är så.
14. Har nu jag, eder Herre och Mästare, tvagit edra fötter, så ären ock I pliktiga att två varandras fötter.

15. Jag har ju givit eder ett föredöme, för att I skolen göra såsom jag har gjort mot eder.
16. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Tjänaren är icke förmer än sin herre, ej heller sändebudet förmer än den som har sänt honom.
17. Då I veten detta, saliga ären I, om I ock gören det.
18. Jag talar icke om eder alla; jag vet vilka jag har utvalt. Men detta skriftens ord skulle ju fullbordas:
'Den som åt mitt bröd,
han lyfte mot mig sin häl.'
19. Redan nu, förrän det sker, säger jag eder det, för att I, när det har skett, skolen tro att jag är den jag är.
20. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Den som tager emot den jag sänder, han tager emot mig; och den som tager emot mig, han tager emot honom som har sänt mig.»

Här fortsätter Jesus att prata på. Helt i linje med vad som skulle vara naturligt om det här är en sista måltid och ett sista tillfälle att inskräpa viktiga saker hos lärjungarna, men fullständigt oförståeligt om det var tänkt att det här skulle vara en Seder.

21. När Jesus hade sagt detta, blev han upprörd i sin ande och betygade och sade: »Sannerligen, sannerligen säger jag eder: En av eder skall förråda mig.»
22. Då sågo lärjungarna på varandra och undrade vilken han talade om.
23. Nu var där bland lärjungarna en som låg till bords invid Jesu bröst, den lärjunge som Jesus älskade.
24. Åt denne gav då Simon Petrus ett tecken och sade till honom:
»Säg vilken det är som han talar om.»
25. Han lutade sig då mot Jesu bröst och frågade honom: »Herre, vilken är det?»
26. Då svarade Jesus: »Det är den åt vilken jag räcker bröststycket som jag nu doppar.» Därvid doppade han bröststycket och räckte det åt Judas, Simon Iskariots son.
27. Då, när denne hade tagit emot bröststycket, for Satan in i honom. Och Jesus sade till honom: »Gör snart vad du gör.»
28. Men ingen av dem som lågo där till bords förstod varför han sade detta till honom.
29. Ty eftersom Judas hade penningpungen om hand, menade några att Jesus hade velat säga till honom: »Köp vad vi behöva till högtiden», eller ock att han hade tillsagt honom att giva något åt de fattiga.

Skulle det här var en seder skulle alla andra fira denna seder just nu. Ingen affär skulle vara öppen. Ingen skulle ha trott att det var av fullt naturliga saker en av lärjungarna skulle ha rest sig och gått för att köpa något för högtiden om de just för tillfället höll på att fira den kanske högtidligaste

delen av den. Vilket dessutom var en föreskriven helhet med början och slut. Det här visar igen att det var en vanlig måltid de höll på och åt.

30. Då han nu hade tagit emot brödstycket, gick han strax ut; och det var natt.
31. Och när han hade gått ut, sade Jesus:
»Nu är Människosonen förhärligad,
och Gud är förhärligad i honom.
32. Är nu Gud förhärligad i honom, så skall ock Gud förhärliga honom i sig själv, och han skall snart förhärliga honom.
33. Kära barn, allenast en liten tid är jag ännu hos eder; I skolen sedan söka efter mig, men det som jag sade till judarna: 'Dit jag går, dit kunnen I icke komma', detsamma säger jag nu ock till eder.
34. Ett nytt bud giver jag eder, att I skolen älska varandra; ja, såsom jag har älskat eder, så skolen ock I älska varandra.
35. Om I haven kärlek inbördes, så skola alla därav förstå att I ären mina lärjungar.»
36. Då frågade Simon Petrus honom: »Herre, vart går du?» Jesus svarade: »Dit jag går, dit kan du icke nu följa mig; men framdeles skall du följa mig.»
37. Petrus sade till honom: »Herre, varför kan jag icke följa dig nu? Mitt liv vill jag giva för dig.»
38. Jesus svarade: »Ditt liv vill du giva för mig? Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Hanen skall icke gala, förrän du tre gånger har förnekat mig.»

I Johannes följer sedan Jesu avskedstal och översteprästerliga förbön. En lång predikan som inte har någonting att göra med Sedern. I stället för att hålla på och fira Sedern och hålla sig till det formuläret, ens på något sätt, så talar Jesus mycket, men om helt andra saker som visar det att Han använder det sista tillfället före sitt lidande för att inskräpa viktiga saker i sina lärjungar. Inte för att fira påskalammsmåltid.

Slutsats

Det finns inga spår i evangeliernas beskrivning av att detta skulle vare en påskalamsmåltid. Denna är nämligen en detaljerat föreskriven ceremoni som omfattar flera timmar av att återge Bibelns händelser från Abraham till Sinai, föreskrivna sånger, föreskrivna böner m.m. Allt tyder på att det var en vanlig måltid de intog kvällen före påskalammsmåltiden om man analyserar hur den sista måltiden återges som helhet i alla fyra evangelier. Endast om man rycker ut någon vers här och där och monterar in den i påskalammsmåltidens ceremoni kan man få det att verka som en påskalammsmåltid.